UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica infra octa. epipha. Textus euang. Lu. ca. ij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

ea ãt ſm .ſ. ꝙ munera aliq̃d ſignificãt aſſi/
gnat ab Aug. in ſmõe epiph. q̃ ait. Aurũ
ꝗ ſoluit qꝛ regi ꝯgruit magno. thus imo/
lat vt deo. myrrha pbet tãq̃ ꝓ ſalute oim̃
morituro. Hec ille. (Et rñſo) qꝛ rñſio non
fit niſi ad interrogantẽ. Hic inuit ſm ꝙ dt
Glo. ꝙ clamauerunt ꝑ affectũ ad deũ: ⁊ i/
terrogabãt q̃d diuĩa iuberet volũtas (Ac
cepto) nõ a puero ſm glo. ne añ tp̃s reuele
tur: ⁊ vt vera humanitas habeat. ſed per
ip̃m deũ: vt dt eadẽ glo. q̃ tñ vt ſ. Tho. dt
ſuꝑ Mat. loq̇t ſm morẽ ſcpture. qꝛ q̃ an
gelus dt dꝫ de⁹ dixiſſe: qꝛ in ꝑſona dei lo/
quit. Vñ Diony. ꝓbat ꝙ iſtõ rñſuꝫ fuit ꝑ
angelos (In ſõnis ne redirẽt ad herodẽ: ꝑ
aliã viã reuerſi ſũt in regionẽ ſuã) Nã de/
ſcẽderũt ad mare: ⁊ inde ꝑ nauẽ trãſfretã
tes i tharſis abierũt. ꝓpt qđ vt teſtat Ni/
co. de ly. herodes irat⁹ naues tharſenſiũ i
cẽdit: iuxta illã ꝓphetiã pſ. In ſpũ. i. grave
hemẽti ꝯteret. i. herodes vl ꝯteres o de⁹
. i. ꝯteri ꝑmittes naues tharſis.

Allegorice magi iſti cũ ſint ꝑmitie gen
tiũ ſignificãt gẽtes q̃ chr̃o erãt crediture:
ſacerdotes ⁊ ſcribe: ꝓplm iudaicũ: q̃ ꝓ ma/
iori pte remãſur⁹ erat i ĩfidelitate. Et qꝛ
tradunt fuiſſe tres: ſignificant ſm glo. gẽ
tes ex trib⁹ mũdi ptib⁹ Aſia Africa ⁊ Eu/
ropa ad chr̃m veniẽtes. Herodes ꝟo ſi/
gnificat diabolũ. Leo i ſer. epiph. Hero/
des diaboli ꝑſonã gerit: cui⁹ ſic tũc fuit in/
cẽtor: ita nũc ꝗꝫ ẽ indefeſſ⁹ imitator. Cru
ciat em̃ vocatiõe gentiũ: et q̃tidiana ꝑditꝫ
ſue deſtructiõe torquet. Hec ille. q̃ h loco
nõ dixit herodẽ eẽ diaboli imitatorẽ ſed
econuerſo diabolũ herodis. Vterq̃ꝫ ꝗ tã
Herodes q̃ꝫ diabol⁹ ſm Chryſ. timet ſui
regni ſucceſſorem.

Anagogice magi a chr̃o diſtãtes ⁊ ob/
ſuãtes ꝓphetiã: ſignificãt viatores ſtudio
ſos ꝟbi dei. Iſtis apparet ſtella. i. lumẽ fi/
dei ⁊ grẽ dei. ducẽs eos ad chr̃m exiſtẽtẽ
in bethleẽ. i. domo panis. ſeu i loco vberi
pleno oi ſolatio. Hoc lumẽ fidei formate
⁊ grẽ dei ꝑdũt hoĩes. q̃ ad Herodẽ. i. dia/
bolũ declinãt ſꝫ illõ recuperant cũ redeũt
ad q̃rẽdũ chr̃m: ⁊ tũc tãdẽ eũ iueniunt et
adorãt in celo. Et poſt nũq̃ꝫ reuertunt per
viã in q̃ diabolũ inuenerũt. i. ꝑ viã pcti: ſꝫ
ſemꝑ gradiunt ꝑ aliã. i. ꝑ viã volũtatꝭ di.

Moralr iſtruimur in mltꝭ. Pmo ꝙ cõ
fidentes i auxilio hũano nõ req̇rẽdo ⁊ ꝑꝑ/
ponẽdo diuinũ: ꝑdũt diuinũ eo mõ q̃ ma/
gi ſtellã declinãdo ad ciuitatẽ regiã. Se/
cũdo iſtruimur vt offeram⁹ xp̃o tria mũe
ra. Greg. in homel. Auro ſapia deſignat:
Salomone teſte q̃ ait. Theſaurus deſide
rabil req̇eſcit i ore ſapientꝭ. Thure ãt qđ
deo icendit: ꝟt⁹ orõnis exꝑmit ſm illud.
Dirigat orõ mea ſicͭ incẽſũ in ꝯſpectu tuo
Per myrrhã ꝟo carnis mortificatio figu/
rat. Nato ꝗ regi aurꝫ offerim⁹: ſi in ꝯſpe/
ctu ei⁹ ſapie lumine ſplendem⁹. Thus of
ferim⁹: ſi ꝑ orõnẽ ſtudia deo recolere vale
amus. Myrrhã offerim⁹: ſi carnis vicia ꝑ
abſtinentiã mortificam⁹. Hec ille. Tertiõ
inſtruimur iuxta doctrinã eiuſdẽ Greg. di
centꝭ. Magnũ nob aliq̃d magi innuũt: q̃
in regionẽ ſuã ꝑ aliã viã reuertunt. Regio
q̇ppe nr̃a ꝑadiſus eſt. ad quã ieſu cognito
redire ꝑ viã q̃ venim⁹ ꝓhibemur. A regi/
giõe etem̃ nr̃a ſupbiẽdo: inobediẽdo: viſi/
bilia ſeq̄ndo: cibũ vetitũ guſtãdo diſceſſi/
mus. ſꝫ ad eã neceſſe ẽ vt flẽdo: obediendo
viſibilia ꝯtẽnendo: atq̃ꝫ appetitũ carnis re/
frenãdo redeam⁹: Amen.

Dñica infra octa. epipha. Textus euang. Lu. ca. ij.

Cum fact⁹ eſſet ieſus
annorum duodecim
aſcendentib⁹ parenti
bus ei⁹ hieroſolymã:
ſm ꝯſuetudinẽ diei feſti. conſũ
matiſq̃ꝫ dieb⁹ cũ redirẽt reman
ſit puer Jeſus in hieruſalem ⁊
nõ cognouerũt parẽtes ei⁹. Ex
iſtimãtes aũt illũ eſſe in comi/
tatu venerũt iter diei: ⁊ require
bant eum inter cognatos et no/
tos. Et nõ inuenientes: regreſſi
ſunt in hieruſalẽ: req̇rentes euꝫ
Et factuꝫ eſt poſt triduũ: inue/
nerũt illũ in templo: ſedentẽ in
medio doctoꝝ: audientẽ illos ⁊
interrogantẽ. Stupebant aũt
oẽs q̃ eũ audiebãt: ſuꝑ pruden/

tia ⁊ reſpōſis ei⁹. Et vidētes ad
mirati ſūt. Et dixit mater eius
ad illū. Fili q̄d feciſti nobis ſic
Ecce pater tuus ⁊ ego dolētes
querebamus te. Et ait ad illos
Quid eſt ꝙ me querebatis: Ne
ſciebatis qꝛ in his q̄ patrꝫ mei
ſunt oportet me eſſe: Et ipi nō
intellexerūt ỽbū qd̄ locutus eſt
ad illos. Et deſcēdit cū eis ⁊ ve
nit nazareth: ⁊ erat ſubditus il
lis. Et mater ei⁹ ꝯſeruabat oīa
ỽba hec: cōferens in corde ſuo.
Et Jeſus proficiebat ſapīa et
etate ⁊ grā: apud deū ⁊ hoīes.

Um factus eſſet
c Jeſus annoꝝ .xij. ⁊c̄.) Luc.
ij. Jn p̄ſenti euāgelio tāgun
tur tria pūcta q̄ ſunt Perdi
tio: Jnuētio: Jnterrogatio

Quantū ad p̄mū lr̄aliter ſciēdū eſt: ꝙ ſi
cut hr̄ Exod. xxv. ter in anno oīs maſcu/
lus ꝑpl̄i dei iſrl̄ tenebat̄ cōparere ī hierl̄m
ī tēplo añ ꝯſpectū dei. ſ. in die paſce: in die
pētecoſtes: ⁊ ī die ſeu feſto tabernaculoꝝ.
Sꝫ cū his q̄ mltū diſtabāt a hierl̄m erat
diſpenſatū q̄ ad duo vltima feſta: ⁊ tales
erāt galilei. Vñ Lu. ij. c̄. Et ibāt paren
tes ei⁹. ſ. chr̄i ꝑ oēs annos in hierl̄m ī die
ſolēni paſce. Et qd̄ d̄r Mat. xj. lex ⁊ ꝓphe
vſqꝫ ad Joā, nō ſic itelligit̄: q̄ſi ī natiuita/
te aut morte Joānis lex deſierit hr̄e vim
obligatiōis. vt dictū ē ī die circūciſiōis. ſꝫ
qꝛ vſqꝫ tūc ſola lex vigebat: ⁊ abinde vſqꝫ
ad paſſionē chr̄i currebat cū euangelio: ſic
ꝙ ipa obligabat. Vide d̄ his ſi vis rē hr̄e
ſubtilit̄. c. iiij. di. j. q. iij. Dicit ḡ btūs Lu
cas. (Cū fact⁹ eſſet Jeſus annoꝝ .xij. Sic
aūt d̄r btūs Grego. chr̄s ſm̄ etatis mēſu
rā oñdebat ſapie ſigna. Vñ eo tēpe cepit
oñdere ſapiam ſuā ſapiēter interrogando
doctores quo apd̄ nos cōſueuit hr̄i rōnis
vſus. ī. xij. anno. Sciendū eſt aūt ꝙ anni
diſcretōis q̄uis aſſignent̄ cōiter eſſe q̄ ad
maſculū. xiiij. ⁊ q̄ ad feminā. xij. tū ingenia
excellētia cuiuſmodi erat ingeniū chr̄i h̄
tp̄s āticipabāt: nec reputabat̄ miraculoſū
ſeu ſupnaturale ꝙ puer in anno. xij. oñdet/
ret vſum rōnis: ſꝫ erat ſignū excellētis in
genij. Sꝫ ꝯ. qꝛ ex his videt̄ ſeq̄ ꝙ añ hoc
tp̄s homo nō poſſit mortalit̄ peccare: qd̄
eſt falſum. Ad h̄ d̄r ex doctrina ſcti Tho/
me. iiij. diſ. xxvij. q. ij. ꝙ ſm̄ Ariſt. j. Ethi
co. triplex eſt ſtatus hoīs ſm̄ rōnem. Pri
mus eſt añ p̄mū ſeptēniū. ſcd̄s eſt añ ſcd̄ꝫ
ſeptenniū ⁊ poſt p̄mū. tertius eſt añ terti/
um ⁊ poſt ſcd̄m. Jn p̄mo homo neqꝫ ꝑ ſe
neqꝫ ꝑ aliū pōt intelligere: vñ ⁊ cōiter pec
care nō pōt: q̄uis aliquādo etiā ante pri/
mū ſeptenniū aliq̄ peccent mortalit̄: eo ꝙ
accelerat̄ in eis vſus rōnis. Vñ ⁊ puer de
q̄ narrat Grego. in dialogo: q̄ fuit dānat⁹
nō erat annoꝝ ſeptē. Et d̄r ſctūs Tho. ꝙ
cū ſponſalia poſſint ꝯtrahi in ſeptēnio: nō
eſt mirꝫ ſi ante poſſit q̄s peccare mortali/
ter. quia minus iudiciū requirit̄ ad peccā
dū mortaliter q̄ ad ꝯtrahendū ſponſalia
quia ad p̄mū ſufficit iudicare de p̄ſenti: ⁊
ad ſcd̄um oportet iudicare de futuro qd̄
q̄s ſpondet. Jn ſcd̄o autē ſtatu hō iā pōt
intelligere ab alio: nō tñ ꝑ ſeipm̄ ſolū inue
niendo ſapientiā. Jdeo tūc pueri mittunt̄
ad ſcholas ⁊ poſſunt peccare mortaliter.
Jn tertio ỽo homo habet ꝑfectum vſum
rōnis: intelligēdo ab alio ⁊ ꝑ ſeipm̄ inq̄re
do veritatē. Hec oia ex ſctō Tho. (Aſcē
dentib⁹ parētib⁹ eius hieroſolymā ſm̄ cō
ſuetudinem diei feſti) Jſta patēt ex dictis
(Conſūmatiſqꝫ dieb⁹) Dieb⁹ inqꝫ ſeptē q̄
bus ſolēnitas durabat: q̄uis nō oēs eēnt
equaliter ſolēnes. Sed glo. dicit ꝙ dura/
bat dieb⁹ octo: cōputans illā diē a cuius
veſperis incipiebat ſolēnitas (Cū redirēt
remāſit puer Jeſus in hieruſalē) nō a caſu
vel obliuione: ſꝫ ſtudioſe: vt a pueritia oñ/
deret zelū ſuū circa ſpūalia (⁊ nō cognoue
rūt parētes eius) Beda. Sed q̄reret ali/
q̄s: quō dei filius tāta parentū cura nutri
tus: potuerit obliuiſcēdo relinq̄: Reſpon
dendū eſt: quia filijs iſrael moris fuit vt
temporib⁹ feſtis vel hieroſolymā ꝯflu/
entes vel ad ꝑria redeuntes: ſeorſum vi/
ri: ⁊ ſeorſum femine incederēt. infanteſqꝫ
vel pueri cū q̄libet parēte indifferēter ire
potuerūt. ideoqꝫ Mariam vel Joſeph vi/
ciſſim putaſſe puerꝫ Jeſum: quē ſecum nō
cernebat cū altero parēte reuerſum. Hec

ſtle. Un̄ ſequit(Exiſtimātes aūt illū eſſe in comitatu) mulieꝝ q̄ ad Joſeph: vel viroꝝ quo ad Mariā (venerūt iter diei ⁊ requirebāt eū inter cognatos ⁊ notos) videntes ꝙ ſecū nō erat.

Moraliter inſtruimur ꝙ chꝛūm ꝓpter quattuoꝛ ꝑdimus ſepe. Primo ꝓpter ineptam leticiā ⁊ mundanā ꝓſpꝛitatē. Naꝫ ꝟgo fugiēdo in egyptū illū nō ꝑdidit: ſed eundo ad ſolēne feſtū. Scḋo ꝓpter diſtractionē ⁊ ꝑturbationē: qꝛ virgo illū amiſit in turba recedēdo a hieruſalē que interp̄tat̄ viſio pacis. Tertio ꝓpter vanā fiduciam in ſapiētia: in fortitudine: in ꝯſtantia: in diuitijs ⁊ hmōi. qꝛ beata ꝟgo ꝑdidit eū ꝯfidēs ꝙ eſſet cū Joſeph. Quarto ꝓpter ignorantiā eoꝝ que dei ſunt. qꝛ ḋꝛ ꝙ non cognouerūt parētes eius.

Quantū ad ſcḋm ſciendū eſt litteralit̄ ꝙ nemo ſine doloꝛe perdit qḋ cum amoꝛe poſſidet: vt dicit Grego. Iſti ḡ valde doluerūt de amiſſo Jeſu. Un̄ ſequit̄(Et nō inuenientes regreſſi ſunt in hieruſalē) feſtināter (requirētes eū. Et factū eſt poſt triduū inuenerūt illū) qꝛ dicit glo. ꝙ vna die egreſſi ſunt a hieruſalē. ſcḋa ꝟo queſierūt eum inter cognatos ⁊ notos. tertia ꝟo regreſſi ſunt in hieruſalē ⁊ inuenerūt. qḋ nō eſt ſic intelligendū q̄ſi ipa tertia die inuenerint ſed quarta. qꝛ dicit text⁹ ꝙ poſt triduū inuenerūt illū (in templo) nō in theatro vel in foro vl̄ in ludo ſicut ſolēt puer inueniri. ſꝫ in loco oꝛōni ⁊ doctrine deputato (ſedentē in medio doctoꝝ) vt melius oēs poſſet audire ⁊ īterrogare. De q̄ materia loquerent̄: ⁊ quare ſic ꝯueniſſent doctoꝛes in templū ad ꝯferēdū nō eſt certū Probabile tn̄ eſt qḋ dicit ſctūs Uincētius ſcꝫ ꝙ loq̄bant̄ de tpe aduētus Meſſie an eēt cōpletū (vt tūc erat opinio cōis:) vl̄ nō. ⁊ forte de hoc fiebat diſputatio (audientē illos) qꝛ decet pueꝝ q̄uis eruditum: vt dicit Orige. potius audire magiſtros q̄ꝫ velle docere (⁊ interrogantē) Interrogabat aūt vt idē Orige. ait: non vt aliq̄d diſceret: ſed vt erudiret. Ex vno q̄ppe doctrine fonte manat ⁊ interrogare ſapiēter ⁊ reſpondere. Hec ille. Eſt aūt notādū ꝙ ſctūs Tho. iij. q. xij. ar. iij. tenet ꝙ chꝛ̄s nihil ab homīe didicit: qꝛ ipe eſt caput oim̄ hoim̄ nō ſolū in gr̄a ſed etiā in veritate ⁊ doctrina: iuxta illud Joā. xvj. in h̄ natus ſum ⁊ ad h̄ veni in mōm vt teſtimoniū ꝑhibeā ꝟitati. In q̄libet aūt genere mot⁹: ꝑmū mouēs nō mouet̄ illo motu. Fuit āt quantū ad ſcientiā adq̄ſitā doctus a deo q̄ ſic docet ꝑ res factas a ſe ſicut hō ꝑ voces. Sed ꝯtra. Nā cū chꝛ̄s a ꝑncipio neſciuerit oīa ſcḋm ſcientiā expimētalē: ipe ſicut ⁊ q̄libet audiēdo ſmonē ſignificatiuū poterat diſcere qḋ neſciebat. Solu. Non accōmodauit auditū doctrine ſmonibꝫ: niſi eo tpe q̄ iam poterat talia expimentaliter didiciſſe. qꝛ oportuna etas req̄rit̄ ad hoc vt homo accipiat ſcientiā ſicut ꝑ inuentionē ita ⁊ ꝑ diſciplinā. Ipe autē nihil fecit quod nō congrueret etati. Hec ex illo. Uide de his infra feria tertia poſt dominicā quartā ī q̄dрageſima (Stupebāt autē omnes q̄ eum audiebant ſuꝑ prudentia ⁊ reſpōſis eius) Grecus. Querit rōnabiliter: audit prudēter: reſpōdetqꝫ prudētius: qḋ ſtuporē faciebat. Hec ille. (Et videntes admirati ſunt) Ex his elicit̄ ꝙ dominus licꝫ in ſua puericia nō fecerit miracula: tamē mirabilis habebat̄. Beda. Diuinā linguā ſapiētia ꝓdebat: ſed infirmitatꝫ etas p̄tendebat humanam. Hec ille. Sed quō potuit admirari ꝟgo que ſciebat eum eſſe deū: Reſpondeo ꝙ licꝫ ſciret eum ſcire omnia ꝑ fidē ⁊ ſapiētiſſimū eſſe tn̄ h̄ nō viderat ꝑ expientiā ante. Jō iſta fuerūt ei magna ⁊ aliq̄ mō incognita ⁊ cōſeq̄nter cauſa admiratiōis rōne magnitudinis ⁊ rōne ignorātie.

Moraliter Jeſus ab aīa ꝑditus recuperatur per quattuoꝛ ꝯtraria his q̄bꝫ ꝑditur. Primo em̄ inuenit̄ ꝑ mundani gaudij excluſiōem: qꝛ ꝟgo dolens q̄ſiuit eam. Scḋo per coꝛdis pacificationē: qꝛ reuerſa eſt in hieruſalem vt euꝫ inueniret. Tertio per deuotam oꝛationē ⁊ audientiā verbi dei: quia inuenit eum in templo. i. in loco oꝛatiōis ⁊ doctrine. Quarto ꝑ completam ſatiſfactionem ⁊ ſpiritualium cōtemplatōem quia inuenit eum poſt triduū in medio doctoꝝ. Hi em̄ tres dies ſunt ꝯtritio coꝛdis: ꝯfeſſio oꝛis: ſatiſfactio opis. ⁊ ſine his tribꝫ in actu vel ꝓpoſito nō inuenit̄ chꝛ̄s. Notādum eſt etiam: chꝛ̄s tanq̄

media pſona in diuinis ꝛ tanq̄ꝫ mediator dei ꝛ hominū q̄ntum ſemꝑ dilexerit medium in q̄ ꝯſiſtit ꝟtus: quā extrema ꝛ excellētia corrūpunt. Naz ꝯceptus eſt i medio dieꝝ ꝛ noctiuz. i. eq̄noctio: qꝛ menſe vj. a ꝯceptione ioannis q̄ fuit in eq̄noctio autumnali. Et natus in medio noctꝭ Sap. xviij. dum mediū ſilentiū tenerent omnia Et poſitus ſm aliq̄s in diuerſorio: qḋ eſt platea in medio domoꝝ. vel ſi fuit natꝰ in crypta ibi fuit reclinatus in medio duoꝝ animaliū: vt poſſet dici illud Eſa. j. Cognouit bos poſſeſſorē ſuū: ꝛ aſinꝰ ꝛc. Et in in medio doctoꝝ inuentus: ꝛ crucifixꝰ in medio latronū: i medio t̄re. i. i q̄rto climate. iuxta illḋ pſ. Operatus eſt ſalutē in medio terre. ſ. nr̄e habitabilꝭ. Et poſt reſurrectionē ſtetit in medio diſcipuloꝝ Joan. xx. Et poſt aſcēſionē apparuit ioāni in medio candelabroꝝ aureoꝝ Apoc. j.

Quantū ad tertiū lr̄aliter ſciendū eſt ꝙ btā ꝟgo iterrogauit chr̄m nō aūt Joſeph qꝛ nō eſt auſus: cū firmiter crederet eū eē deū. btā aūt ꝟgo auſa eſt: ꝓpter excellētiſſimū amorē ad filiū. Excellēs ei amor dominū neſcit. De h̄ ait Grecus. Miranda dei genitrix maria maternis affecta viſceribꝫ q̄ſi cum lamentis inq̄ſitionē doloroſā oñdit: ꝛ oīa ſic mr̄ ꝛ fiducialiter ꝛ hūilit̄ ꝛ affectuoſe exp̄mit. Hec ille. Vn̄ dr̄ (Et dixit mr̄ eius ad illū) Joſeph em̄ nūq̄ꝫ legit̄ eum allocutꝰ ſed mr̄: q̄ in hoc erat maioris fiducie: ſm Gorram. Primo qꝛ erat vera mr̄. ꝛ ſcḋo qꝛ erat maioris charitatꝭ q̄ foras mittit timorē. j. Joan. iiij. ca. (Fili qd). i. ꝓpter qd (feciſti nobis ſic:) q̄ſi diceret: intuliſti nobis maximū dolorē. Vnḋ ſubdit̄ (Ecce pater tuus) Appellat aūt ioſeph prem ſm Orig. Vel qꝛ ita erat i opinione vulgi. vel qꝛ educauit puerum (Et ego) Ecce q̄liter ꝟgo honorat coniugem: eū ſibi p̄ponēdo (dolētes q̄rebamꝰ te) non qꝛ crederent poſſe ꝑdi puerū: quem deum credebāt: vt dr̄ Orige. ſed qꝛ timebant vt idem ait: ne aſcēdiſſet celū. q̄n poſtmodū voluiſſet deſcenſurꝰ. Vel ſm Glo. timebant ne ſicͭ herodes voluit ꝛ non potuit occidere: ita alij occidiſſent (Et ait ad illos. Quid eſt ꝙ me q̄rebatis:) ſcꝫ inter ꝯſanguineos. q. d. Magis ſum q̄rendus i occupatione circa ſpūalia. Vn̄ ſubdit̄: (Neſciebatis qꝛ in his q̄ pr̄is mei ſunt oportz me eſſe:) Et in h̄ ſm Cirillū voluit ſe aſſerere veꝝ dei pr̄is filiū: quē plꝰ ſua mr̄e et ſuo putatiuo pr̄e diligebat (Et ipſi non intellexerūt ꝟbum qḋ locutꝰ ē ad illos) Et hec ſm Bedā qꝛ de ſua diuinitate loq̄bat̄ Vel ſm Orige. qꝛ neſciebāt ſi ꝑ ea q̄ pr̄is ſui ſunt vellet intelligere templū vel aliq̄d altius templo. i. aīas iuſtas: q̄ ſunt poſſeſſio dei: ꝛ in quaruz medio eſt deꝰ. Vl̄ forte pōt dici ꝙ ipſi intellexerunt q̄dem ꝙ de ſuo celeſti pr̄e loq̄bat̄: ſed tn̄ q̄d ꝑ illa ꝟba vellet innuere nō intellexerunt. Et ſic non intellexerunt hec ꝟba quantū ad finē gr̄a cuius ea puer Jeſus eſt locutus. Et forte hoc voluit dicere Origꝭ. Volebat em̄ innuere ſm Gorram ꝙ ad ipm ꝑtinebat tēpli ꝛ ſpūalium gubernatio ſicut ad prem: ꝛ hec ratione diuinitatis ſue. Et forte etiam ſic intellexit Beda: ꝗuis etiam poſſit dici ꝙ Beda exiſtimauit eos non intellexiſſe ꝙ de ſua diuinitate. i. patre diuio loq̄ret̄. quia licet crederent eum filium dei: tamen non ꝯſueuerat adhuc de ſua diuinitate loqui. Et hoc magis credo eum ſenſiſſe. Igit̄ illa verba non intellexerunt i ſe iuxta Bedam. quia non bene acceperunt illud non me pr̄. vel n̄ intellexerūt ea q̄ntū ad eoꝝ finem iuxta Origenem (Et deſcēdit cum eis) ad eoꝝ conſolationez (ꝛ venit nazareth ꝛ erat ſubditus illis:) ad noſtre ſuperbie confuſionem. (Maria aūt conſeruabat oīa verba hec) que intellexerat: ꝛ que nondum intellexerat vt ait Beda. (conferens in corde ſuo) vt intelligeret nō intellecta ꝛ letaret̄ in intellectis ſm illud: Letatus ſum in his que dicta ſunt mihi. Nam vt ait Beda fuit diſcipl̄a chriſti. cuius verba non vt pueri ſed vt dei ruminabat. Ad intellectum autem eorum que ſequunt̄ oportet videre de gratia ꝛ ſapiētia chriſti. Quantum ad p̄mū ſciendū eſt ex doctrina ſancti Thome. iij. pte. q. vij. ꝛ viij. ꝙ in chr̄o fuit triplex gratia ſcꝫ gratia vnionis: que eſt ipm vniri humane nature ad pſonam diuinam: ꝛ gratia habitualis. id ē gratumfaciens: ꝛ gratia capitꝭ. id eſt ſm quem eſt eccleſie caput. ſed iſte due ſunt eſſentialiter eadez. Prima gratia eſt

infinita ſicut ⁊ illa ꝑſona. Scđa ꝟo eſt q̄ꝗ-
dem finitū q̄dda ens: ſed tñ eſt illud ens i
finitū ſm rōnem gr̄e: qꝛ ſcꝫ non limitať in
rōne gr̄e: ſed hẜoꝫ oē qđ pōt ad gr̄am ꝑti
nere. Et ei nulla alia gr̄a puri homis pōt
equari: lꝫ ſit finitū ens: qꝛ non ſunt vnius
rōnis: cum vna ad aliā compareť ſic par-
ticularis virtus ad vniuerſalē. ſic etiā nec
virtus ignis creſcendo pōt equare ꝟtutez
ſolis. Iſta autē gr̄a augeri non potuit. qđ
ſic patet. Nam aliq̄ eſt forma q̄ augeri nō
pōt ex parte ſua: qꝛ. ſ. non eſt apta ꝑfectiꝰ
inueniri in aliq̄: ſic calor ignis non pōt eē
maior. Eſt em̄ in oībꝰ formis aliq̄s termi
nus ꝑfixus vltra quē non poſſunt inueniri
Aliq̄ ꝟo eſt q̄ augeri nō pōt ex parte ſub-
iecti: qꝛ ſcꝫ natura ſubiecti non patiť ma-
ius augmentū: ſic calor ſummꝰ quē aeris
natura patiť augeri nō pōt iſto mō. Iſta
ḡ gratia neutro mō potuit augeri. Nō ꝑi-
mo mō: qꝛ terminus formaꝝ ſumiť a fine
ad quem ordinať. Ordinať aūt iſta gra-
tia ad vnionē ad deum: q̄ vnio ibi tāta fu
it ꝙ nō potuit eſſe aut inueniri maior: qꝛ
fuit in ꝑſona. Silr̄ neqꝫ ſcđo. qꝛ illud ſub-
iectū ſemꝑ fuit in termino: qꝛ chr̄s ſemper
fuit glorioſus. Hec omnia ex ſancto Tho
ma. Quantuꝫ ad ſcđm ſciendum eſt ꝙ ex
doctria eiuſdē. iij. ꝑt. q. ix. et. x. et. xj. et. xij
ꝙ in chriſto fuit quadruplex ſcientia. Pri-
ma fuit diuina: ſm quam ſcit omnia q̄ fue
runt: ſunt: ⁊ erunt: ⁊ eſſe poſſunt q̄cunqꝫ ꝟ-
tute. Alia fuit ſcia beata: q̄ inquantū ho-
mo glorioſus: videt in verbo omnia q̄ fu
erunt: ſunt: et erunt. qꝛ omnia iſta ad ipm
ꝑtinent: cum ſit omniū dn̄s: ⁊ ꝯn̄r ad bea-
titudinem eius pertinet ꝙ illa cognoſcat.
Non tñ nouit omnia q̄ eſſe pn̄t quacunqꝫ
ꝟtute. ſ. creature ⁊ dei. qꝛ ſequereť ꝙ inq̄n
tum homo compꝛehenderet totum qđ deꝰ
pōt facere: ⁊ ꝯn̄r totam potentiam dei: et
ꝯn̄r deum. Cognoſcit tñ omnia q̄ eſſe poſ
ſunt virtute creature quam compꝛehendit.
Et qꝛ in potētia creature ſunt infinita: ſm
hanc ſciam ſcit infinita. Tertia eſt ſciētia
indita vel infuſa q̄ cognoſcit eo mō q̄ ange
li boni ⁊ mali ⁊ aīe ſeꝑate ꝑ ſpecies infu-
ſas a deo: ⁊ non acceptas a ſenſu. Aſſum
pſit em̄ animā ꝑfectam: ⁊ ꝯn̄r intellectus
eius non fuit priuatus eo ad qđ erat i po-
tentia. Per iſtam cognouit oīa que natu-
raliter ſcire poſſumꝰ: ⁊ omnia q̄ per poten
tiam obedientie ſcimus: vt omnia myſte-
ria gratie q̄ reuelāť hominibꝰ: ⁊ etiā ipas
ſubſtantias ſeꝑatas: eo modo q̄ aīa ſeꝑa
ta ⁊ etiaꝫ oīa ſingularia. Quia em̄ illa aīa
erat ꝑfecta fuit actuata omnis eiꝰ poten-
tialitas tā naturalis q̄ꝫ obedientie. Sꝫ i-
tellige hoc dictum ſcti Thom. ꝺ potentia
obedientie in ordine ad potentiā dei ordi
natam: non ad abſolutā. qꝛ deꝰ poſſet eti-
am mō ſpecies creare ⁊ eaꝝ ſimiles intelle
ctui chr̄i impꝛimere. Quarta fuit ſcia expe
rimentalis ſeu adq̄ſita: per hoc ꝙ intelle-
ctus eius agens abſtrahebat a ſenſibilibꝰ
ſpecies intelligibiles. Non em̄ debuit taꝫ
nobilis potentia eſſe ocioſa. ſm iſtaꝫ ſciuit
oīa ſcibilia lumine naturali intellectꝰ agē-
tis. i. oīa ſenſibilia: q̄uis nō oīa ſit exper-
tus. qꝛ ꝓpter excellentiā ingenij ex paucis
expertꝫ cognouit alia: Dicit ḡ beatꝰ Luc.
(Et ieſus ꝑficiebat etate) ⁊ in hoc non eſt
dubiū q̄ ad aſſumptā naturā (⁊ ſapientia ⁊
gr̄a) Hoc q̄dam vt Gregꝫ. nazan. ⁊ theoꝑ.
exponunt q̄ ad ipam apparentiā ⁊ manife
ſtationē ſapientie ⁊ gr̄e ⁊ non q̄ ad verum
augmentū ipoꝝ habituum. Que expoſi-
tio vera eſt quo ad primū. qꝛ chr̄s in om̄i
etate operabať congruētia tempori. ſꝫ ta-
men q̄ntum ad ſecundū eſt etiam vera de
gr̄a que ſm habitum non potuit augeri:
non aūt de ſapientia. qꝛ ſm ſcientiā adq̄ſi
tam vere ⁊ realiter ꝑfecit: vt patꝫ ex dictꝫ
Dicendum eſt ḡ ꝙ ꝑficiebat ſcientia expe
rimentali et gr̄a: non quo ad ipm habitū:
ſed quo ad ipos effectus gratie: vt đr ſan
ctus Thomas vbi ſupra. quia ſcilꝫ conti-
nue exercebat opera virtuoſa in quibꝰ me-
rebať. De hoc. ſ. chr̄i merito vide ſanctū
Tho. iij. ꝑte. q. xix. q. xxij. q. xxxiiij. q. xlvj.
et. q. xlviij. ⁊ tertio. diſtin. xviij. et de veri.
q. xxvj. Ibi em̄ tenet ꝙ chr̄s merebať q̄li-
bet actu: ⁊ ꝙ meruit ſibi gloriam corporis
ſcꝫ immortalitatē ⁊ impaſſibilitatem ⁊ hu
iuſmodi: ⁊ ea que ꝑtinent ad excellentiaꝫ
eius exteriorem ſic eſt aſcēſio: non aūt glo
riam aīe nec ſciam nec gr̄am nec deitatē
nec ꝟtutes. Gorra tñ exponit ꝙ ꝑficiebat
in alijs: ſic conſueuit dici ꝙ talis mgr̄ mľ
tum ꝑficit qꝛ ſcꝫ ꝑficiunt diſcipuli eiꝰ (co-

ram deo z hoibꝫ),i.in his q̄ ſunt dei z hominū. Vel corā deo z hoibꝫ.i. apparenter q̄ ad hoies: z vere q̄ ad deū. Homibꝫ em̄ nō cōſtat euidenter aliq̄s hoꝝ ꝓfectuuz lȝ eis ꝑ exteriora appareat. Sed ꝯ predicta arguit̄ ꝑ Nico. de ly. q2 duo habit⁹ eiuſdē rōnis non pn̄t ſimul eſſe in eodez ſubiecto vt oēs affirmāt. ſed ſcia indita et adq̄ſita ſunt eiuſdē rōnis: ſic̄ z oculus ꝓduct⁹ a natura z miraculoſe datus: ideo chr̄us inq̄t non habuit experimentalē ſciam. Iſta difficultas ꝓlixum exigit ſermonē. q2 de hoc certāt Pau. bur. z replicatoꝛ ꝯ eum. ſed q̄ ſubtiliter vult videre veritatē videat cap. iij. ſ. di. xiiij. Quantū ad rōnem tn̄ Nico. d ly. dico. Primo ꝙ aliq̄ habit⁹ nō ſūt vni⁹ rōnis: lȝ ſint de eodē obiecto materialiter Nā rā naturalis q̄ꝫ aſtrolog⁹ demonſtrat eandē ꝯcluſionē. ſ. ꝙ terra eſt ſpherica: et ꝯſtat ꝙ ille ſcie non ſunt eiuſdem rōnis eo ꝙ ſunt ꝑ diuerſa ꝓncipia. Vnitas em̄ ſcie ſumit̄ ex vnitate obiecti. Diuerſitas ꝟo ex diuerſitate ꝓncipioꝝ: vt ptȝ. j. Poſterioꝝ. Dico ſcd̄o ꝙ ſm aliq̄s ita eſt in ꝓpoſito: ſic ꝙ ſcia indita z adq̄ſita ſunt ꝑ diuerſa media. i. ꝑ ſpēs infuſas z adquiſitas: q̄ lȝ ſint aliqn̄ eiuſdem rōnis. i. qn̄ repſentāt idem eodem mō: vt ſpēs geometricales q̄s habuit ſalomon diuinit⁹ vel ſaltem Adam z q̄s nos habem⁹: vt ptȝ. j. q. xciij. ar. iij. ad ꝓmū. tn̄ aliqn̄ differūt rōne z ſpecie: vt in chr̄o z q̄libet aīa ſepata: vt ptȝ. iij. q. ix. ar. iij. Dico tertio ꝙ q̄cq̄d ſit de h̄: tn̄ iſte ſcientie in chr̄o. ſ. ſcia indita z adq̄ſita non fuerūt de eodez formali z adeq̄to obiecto. vt ptȝ vbi ſ. imo nec de eodē partiali eodem mō. q2 aliter repſentant: vna ſcȝ naturam cōmunē tm̄: reliq̄ ꝟo. i. infuſa etiam indiuidua. Nec eſt ſimile de oculo: q2 a q̄cūq̄ ꝓducat̄ habet idē obiectū adeq̄tū z formale: non aūt habitus. et ex eiſdem ꝓncipijs viſus fert̄ in rem viſam: non aūt illi habitus. q2 differūt ſpēs ifuſe ob adq̄ſitis i repſentando: cū repſentant naturā vniuerſalē nō ꝑciſe vt adq̄ſite: ſed cū indiuiduis et accidentibꝫ vt dictū eſt. Si tn̄ inter ſpecies iſtas nō eſſet differētia niſi ꝑ eſſe adq̄ſitas a rebus z datas a deo: vt iſte credidit nos credere: eēnt eiuſdē rōnis ſic̄ z ocul⁹ datus a natura z a deo.

Moral̄r in toto iſto euangelio nr̄ inſtruit mr̄es quō ſe habeant ad filios: quia debent ad eos h̄re diſcretuz amorē: eos a puericia aſſuefaciendo ſpūalibus. z timorem ne cadant in manus archelai vel alter⁹ inimici. i. diaboli. z correctionem maternā q̄ eſt cum amore z diſcretiōe interrogando poti⁹ q̄ꝫ ꝯuiciādo: maxie qn̄ ſūt māſueti. Scd̄o filius inſtruit filios vt ad patrem celeſtem ſe habeant reuerenter eū ꝓponendo alijs. Ad p̄res ꝟo ſpūales vt ſūt doctores: ita ſe habeant q̄ſi audiētes z interrogantes z rn̄dentes: non vt arguentes. neq3: q̄d freq̄nter accidit: vt bn̄ficiuȝ non recognoſcentes. Ad patrem ꝟo z matrē carnalem ſe habeant obedienter Erat em̄ chr̄s ſubditus illis.

In octaua Epiphanie.
Text⁹ euang. Mat ca. iij.

V Enit Jeſus a galilea in iordanē ad ioannē vt baptizaret̄ ab eo. Joannes autē ꝓhibebat eum dicens Ego a te debeo baptizari: z tu venis ad me. Reſpondēs aūt ieſus: dixit ei. Sine modo: ſic em̄ decet nos iplere omnē iuſticiam. Tunc dimiſit eum. Baptizatus aūt ieſus: confeſtim aſcendit de aqua. Et ecce aperti ſūt ei celi: z vidit ſpiritum dei deſcendentē ſicut columbā z venientē ſuꝑ ſe. Et ecce vox de celis dicens. Hic eſt filius meus dilect⁹ i quo mihi cōplacui.

V Enit ieſus a galilea in iordanem zc̄. Mat. iij. In pn̄ti euangelio tangunt̄ tria puncta: q̄ ſunt Recuſatio: Reprobatio: Proteſtatio. Quantum ad primū litteraliter ſciendū eſt: ꝙ ioannes ex humilitate baptizare chr̄m recuſabat. Porro de iſto ioānis ba